

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Целта е да се провери езиковата култура на кандидат-студентите и уменияето им да изграждат текст.

При съставянето на изпитните теми се вземат под внимание изискванията към равнището на базисната езикова подготовка на завършващите средното училище. Включените задачи служат за обективна и точна проверка за спазването на книжовноезиковите норми на съвременния български книжовен език (граматическа и лексикална правилност; правоговорна, правописна и пунктуационна грамотност и стилова уместност). В една от задачите се изисква да се напише текст в рамките на 2 - 3 страници при пълна жанрова свобода. Определената тема е с най-обща морално-етична, културологична или социалнополитическа проблематика и дава представа за общата култура на кандидатите.

Продължителността на теста е 4 часа.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

Правописен речник на съвременния български книжовен език. София, БАН, 1983 (фототипни издания – 1995 – 1996)

Цонева Д. Тестове по български език (култура на речта), Русе, 2000.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

Георгиева Е., Вл. Мурдаров. Писане по правилата. София, 1998.

Гърдев Г., Д. Минчева. Есета за ученици и кандидат-студенти, В. Търново, 2000.

Цонева Д. Слято, полуслято и разделно писане (култура на речта) Русе, 2001.

Матеева Н. Да се учим да пишем есе. София, 2000.

Николова Н. Езикова култура. Шумен, 1996.

Цанков К. Езикова култура. В. Търново, 1994.

ПРИМЕРЕН ВАРИАНТ НА ИЗПИТНА ТЕМА по български език (изтеглен на 12.07.2001 г.)

I. Подчертайте правилните форми

научнообоснован научно-обоснован научно обоснован

таханхалва тахан-халва тахан халва

юрисдикция юрист-дикция юрист дикция

писателреалист писател-реалист писател реалист

иванвазовски Иван-Вазовски Иван Вазовски

заместник-директор зам.-директор заместник директор

жълтозелен жълто-зелен жълто зелен

ухажьор охажьор ухажор

преддверие предверие претдверие

словестност словесност словестнос

неколкогодишен няколко-годишен няколкогодишен

съкровени съкровенни сакровени

желязодобивен желязо-добивен железодобивен

научноотчетен научнотчетен научно-отчетен

военнопленник военнопленник военно-пленник

II. Възстановете пропуснатите препинателни знаци и поправете правописните грешки

Хубаво е да си роден във малка страна: тук всичко е приласкавъщо интимно. Земя като една човешка длан казва поетът но по голяма ти не си ми нужна

На нас понякога ни става тясно в нашта малка родина. Но когато излезем “из широкия свят” зъзнем от студенина. При всяко пътуване във чужбина дори и най-хубавото ние в същност дирим страната на нашето детство – родината.

Родината – това е индивидуалното, съкровено у всеки човек неговото детство родителите бъдещето на децата. Този който хули родината ни в същност хули нас самите най интимното у нас спомена за майката за люлчините песни за ромона на родната река.

Националният нихилизам се ражда или от снобизам или от закоравял догматизам или пък от духовна ограниченост.

И никои творец никои революционер никои българин не може да си представи своя живот без спомена за родното място без корените. Човек без корени губи своето лице губи своята индивидуалност. Колко хубаво и просто го е казал Димчо Дебелянов в разговор с сестра си Мария Знай че един човек който не обича родното си място е загубен човек.

III. Намерете граматическите грешки и ги поправете

1. В чувството за тъга към родината се съдържа и нещастната любов, и болките на съвестта от неизпълненият дълг, и безотечествеността и несбъднатия идеал, и безпътството и апатия, и самоубийството и умопомрачение.

2. Госпожо Стоянова, вие сте прочела отдавна тази книга, а защо не сте я върнала навреме в библиотеката.

3. Шестима Директора са командировани в чужбина и седем служителя са наградени с парични награди.

4. Неправилна дроб е тази, при която числителя е по-голям от знаменателя.

5. В предприятието са получени няколко милиони лева.

6. Вътрешно подвижен е само дядо Иван – добрия човек, ранения човек, унижения, който намира сили да прости на избягалата с циганинът своя снаха.

7. Инфлацията през Април е била минус 0,9 проценти, обяви експертката на националния статистически Институт.

8. Посочени са и необикновения ум на Ботев, и неповторимия му героизъм, и висотата на идеите му, и подвигът му.

9. В педагогическия факултет Деканката – Ирина Енчева, е избрана за професорка.

10. Най-малко 6-ма студента са загинали при пожар в Студентското общежитие, защото огъня пламнал на вторият етаж на 13-етажен блок.

IV. Напишете текст в обем от 2 до 3 страници по една от посочените теми:

• Дом и път • Богатство и бедност • За страха и лъжата